

Rivierkreeften in Nederland

Hoe zat het ook al weer?

25-11-2025

Yannick Janssen

Rivierkreeften in Nederland

1 inheemse soort in Nederland

Europese rivierkreeft (*Astacus astacus*)

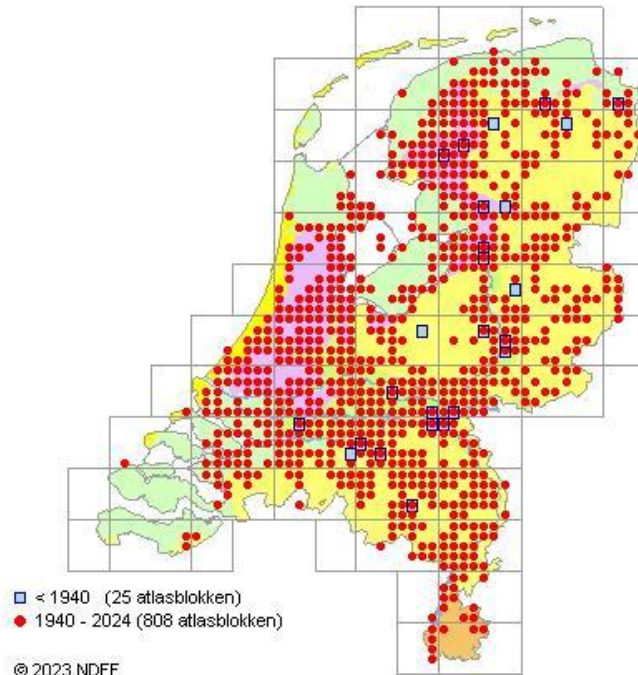

Foto: Bram Koese, EIS

Rivierkreeften in Nederland

Sinds 1968 exotische rivierkreeften

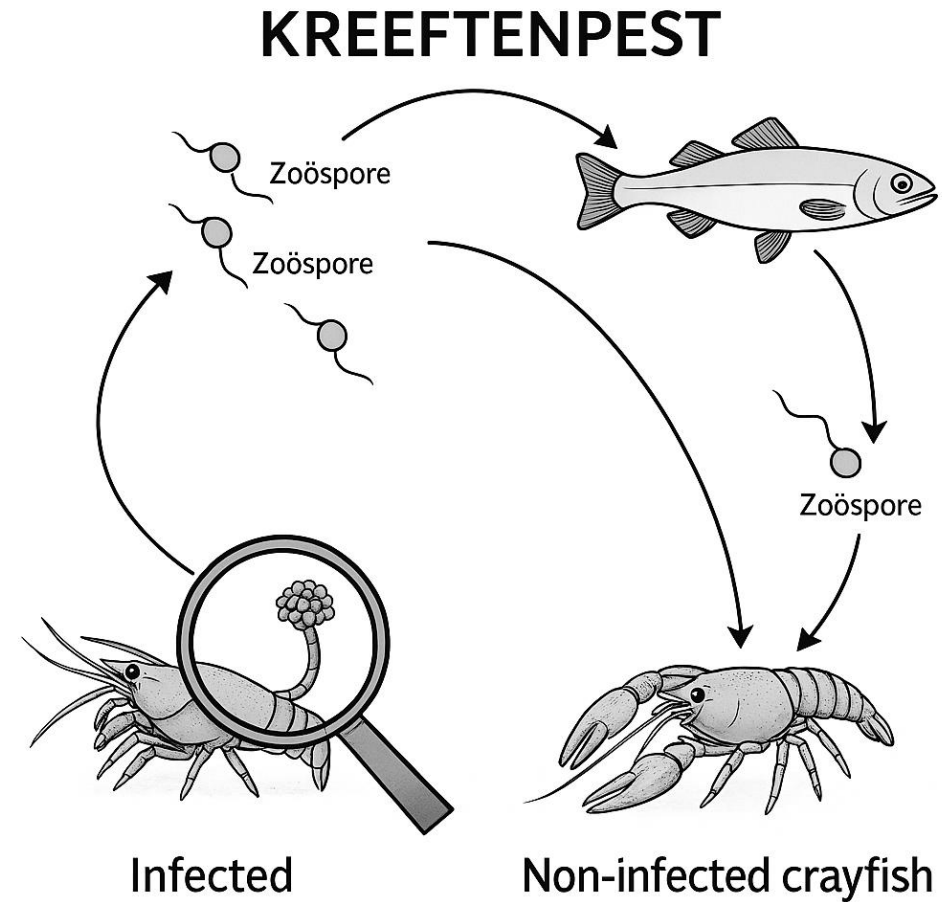
Gevlekte Amerikaanse rivierkreeft
(*Faxonius limosus*, foto: Y. Janssen, ATKB)

Rivierkreeften in Nederland

Waarom is dat erg?

Kreeftenpest (*Aphanomyces astaci*)

- Verwant aan waterschimmel
- Verspreid zich via sporen
- Amerikaanse kreeftensoorten zijn immuun

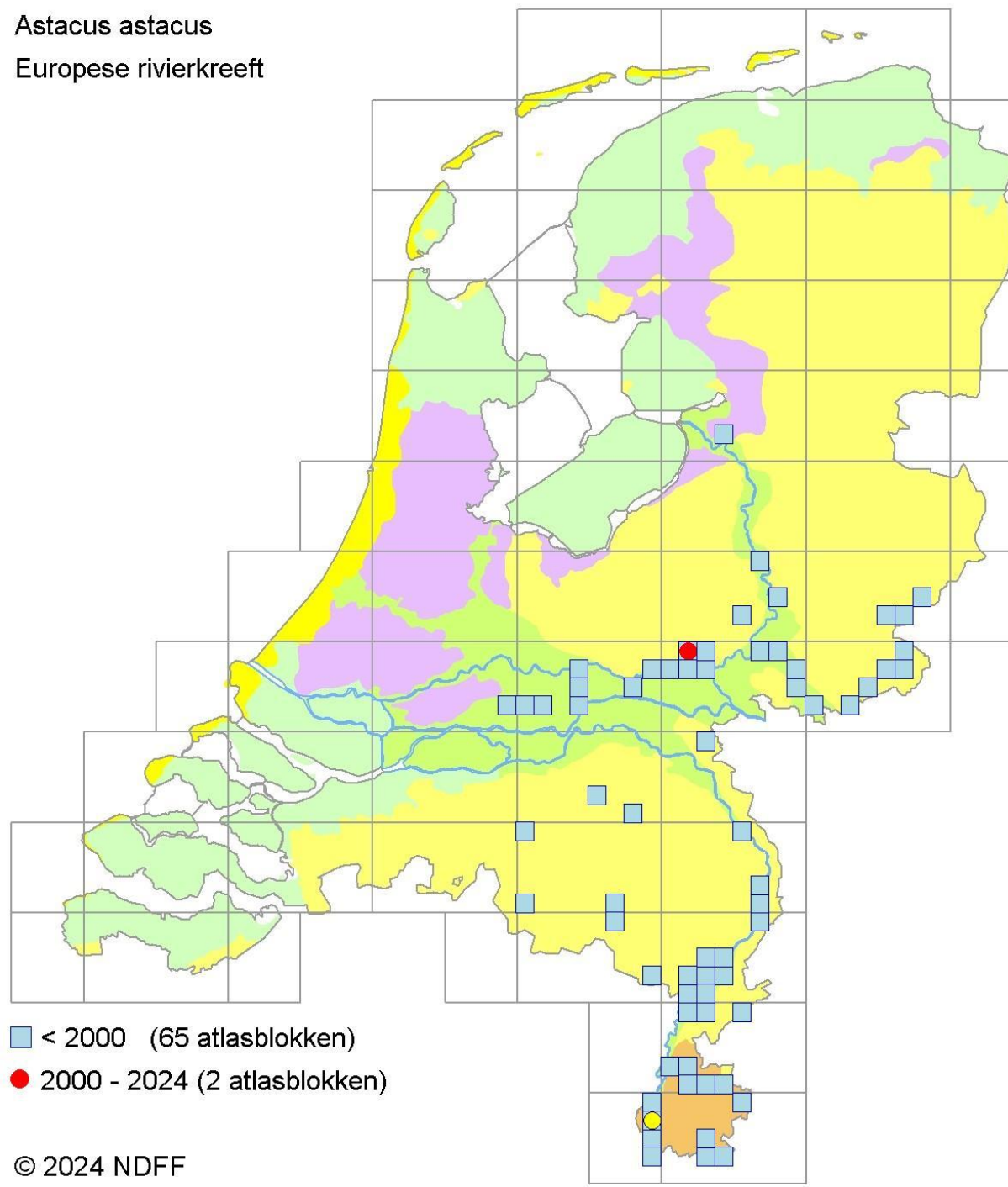

Rivierkreeften in Nederland

Wat is het gevolg?

Astacus astacus
Europese rivierkreeft

Rivierkreeften in Nederland

Huidige situatie:

7 exotische rivierkreeften in Nederlandse wateren

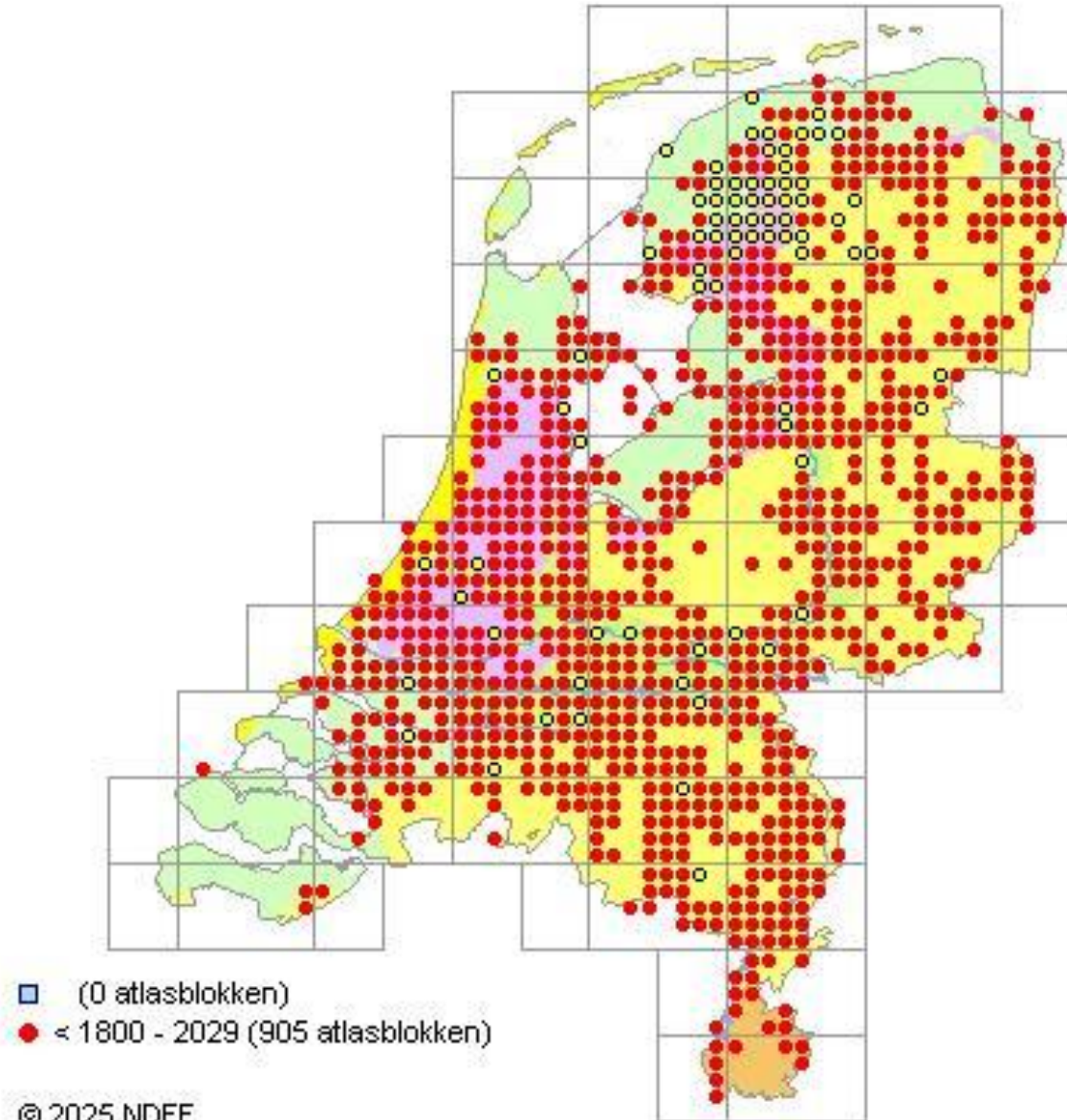
Soort 8 aanstaande?

Negatieve gevolgen steeds duidelijker zichtbaar

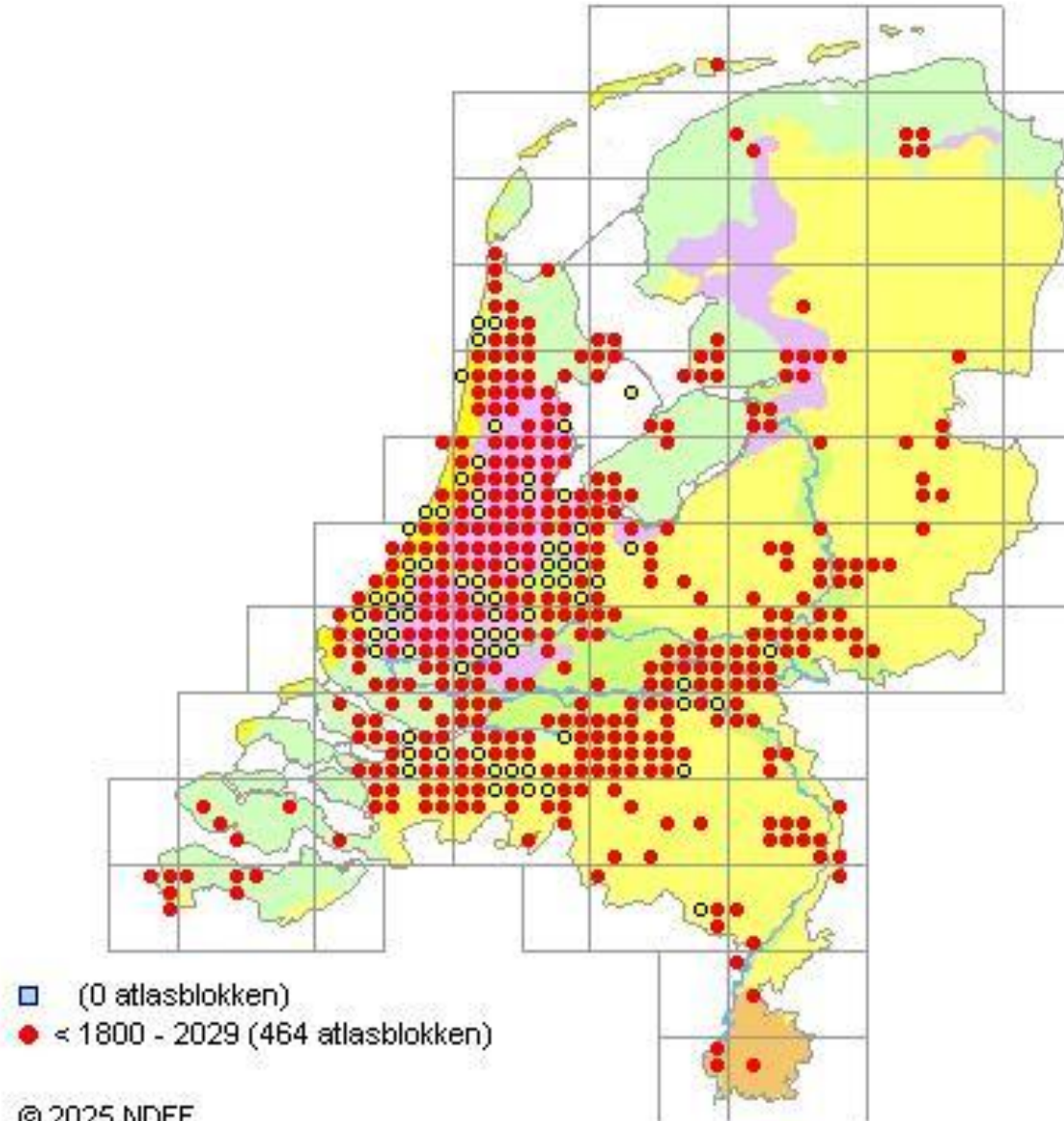

Gevlekte Amerikaanse rivierkreeft: Bram Koese, EIS

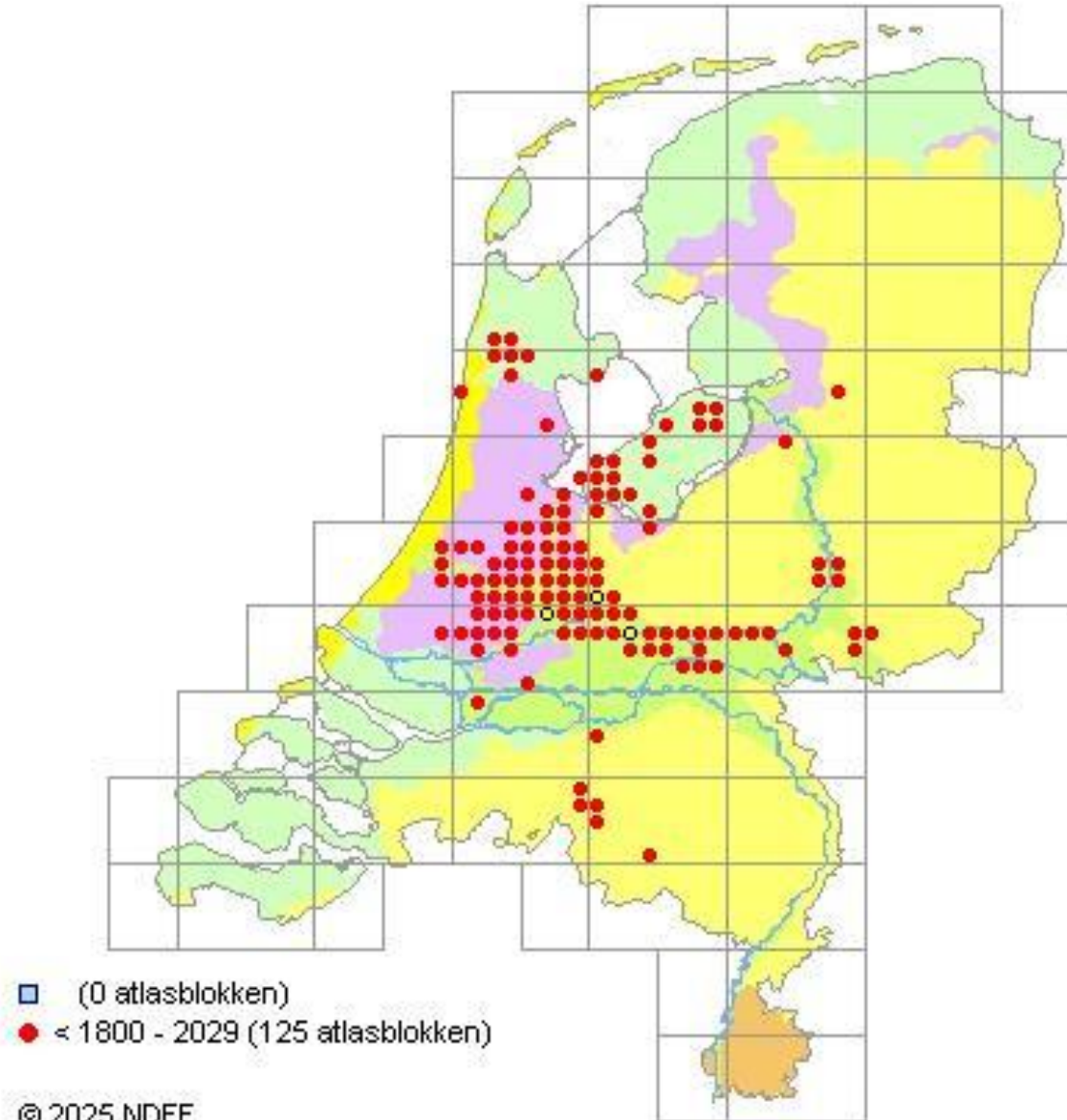

Rode Amerikaanse rivierkreeft: Bram Koese, EIS

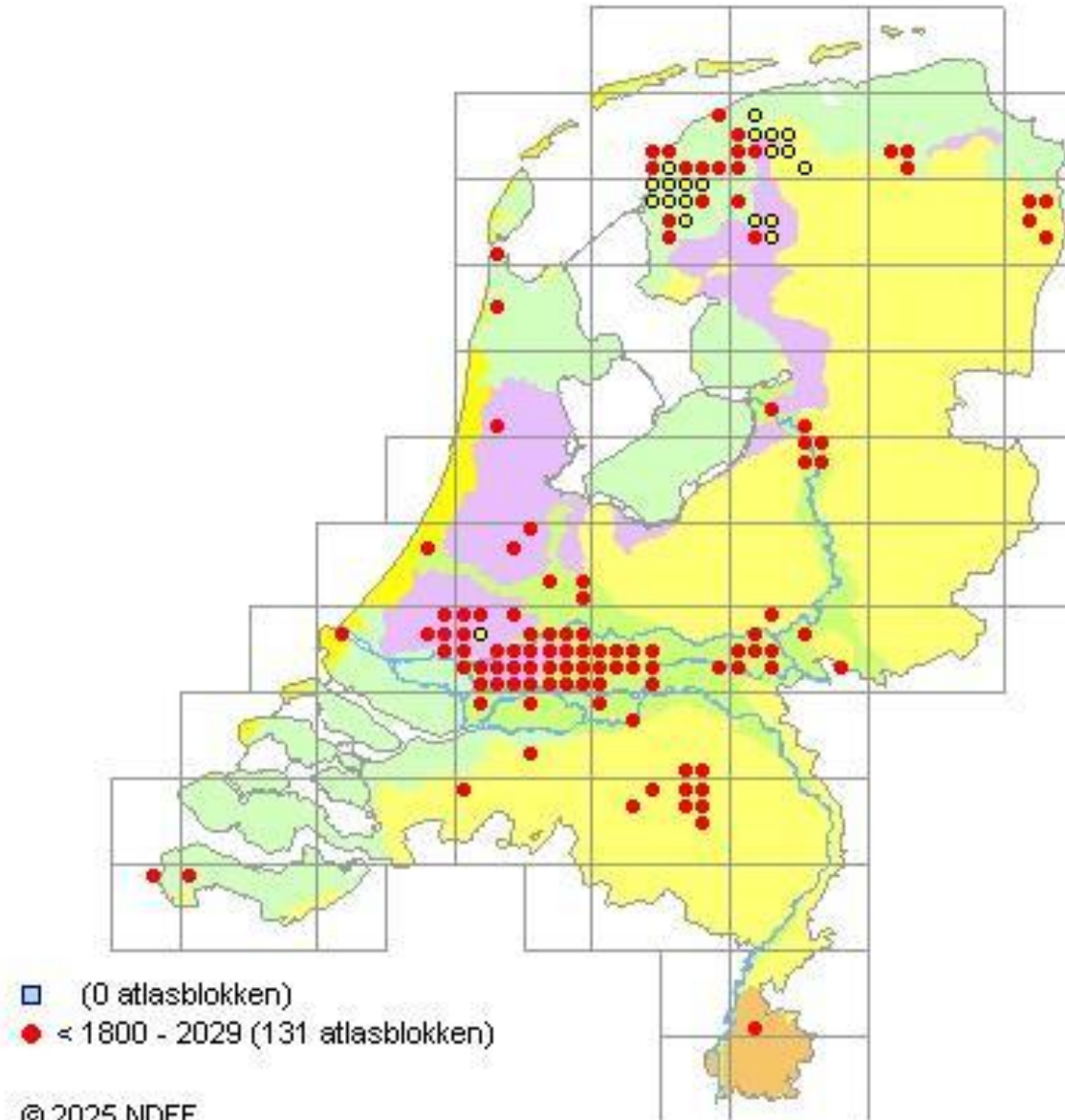

Geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft: Bram Koese, EIS

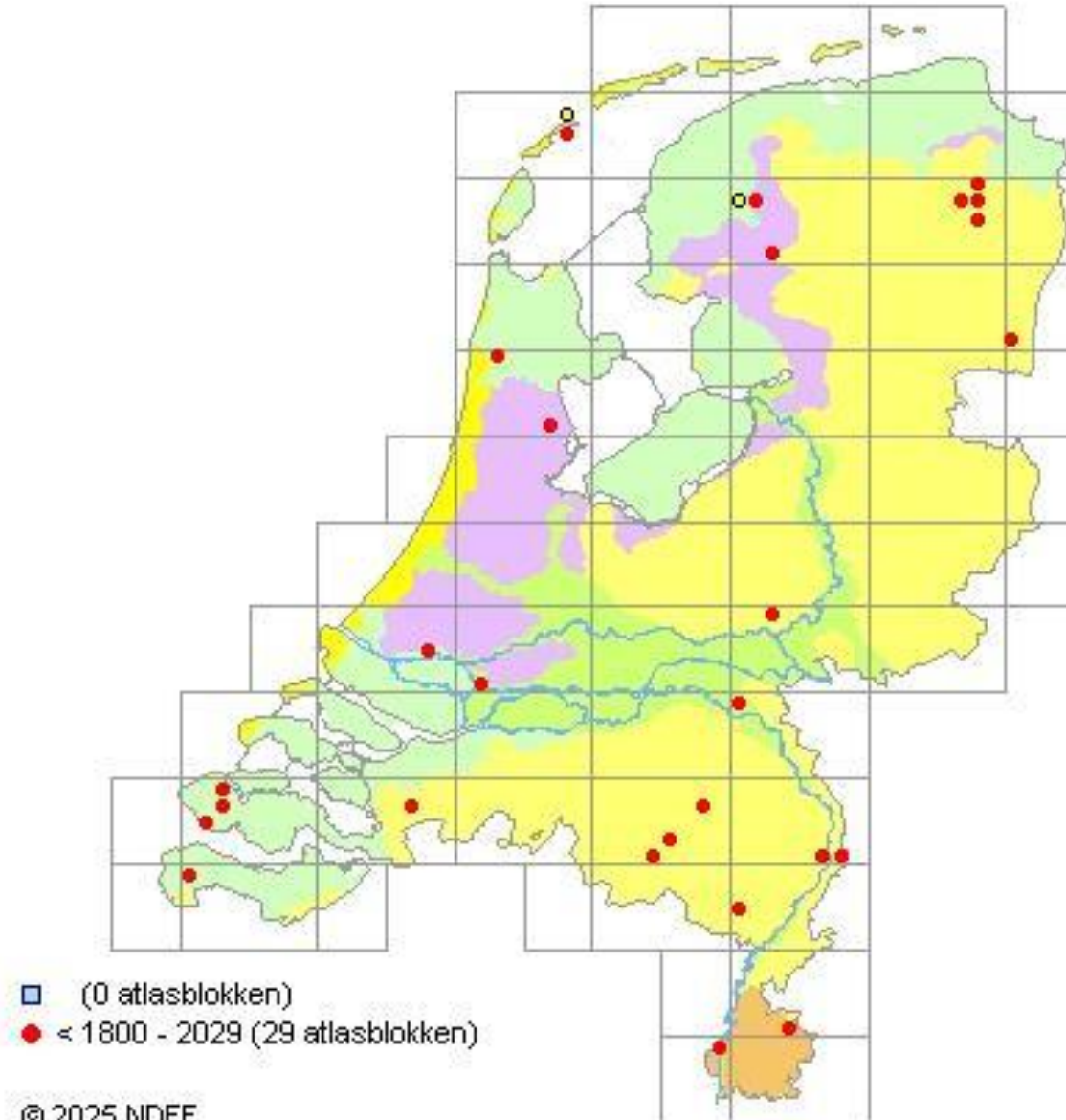

Gestrepte Amerikaanse rivierkreeft: Bram Koese, EIS

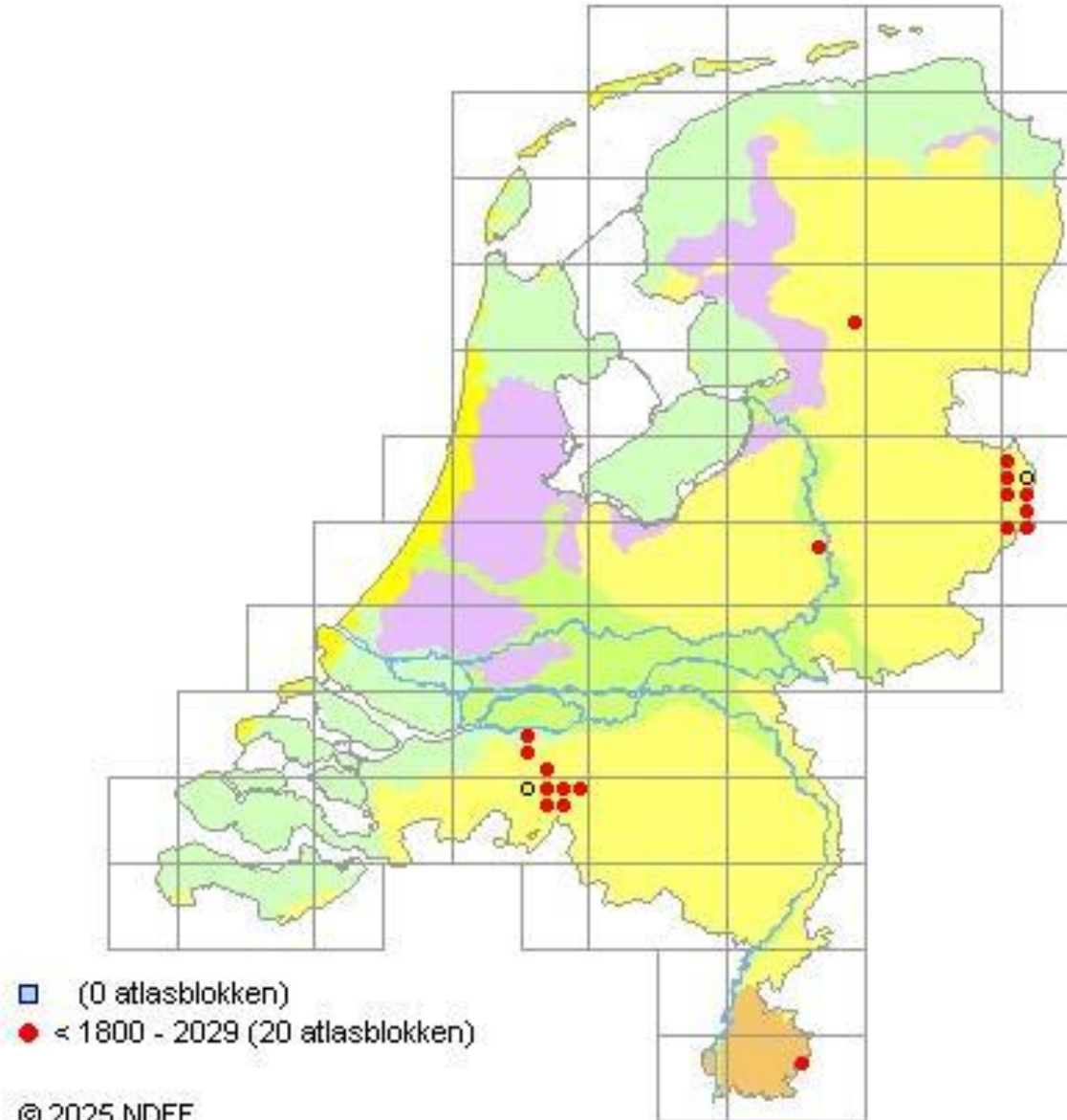

Marmerkreeft: Bram Koese, EIS

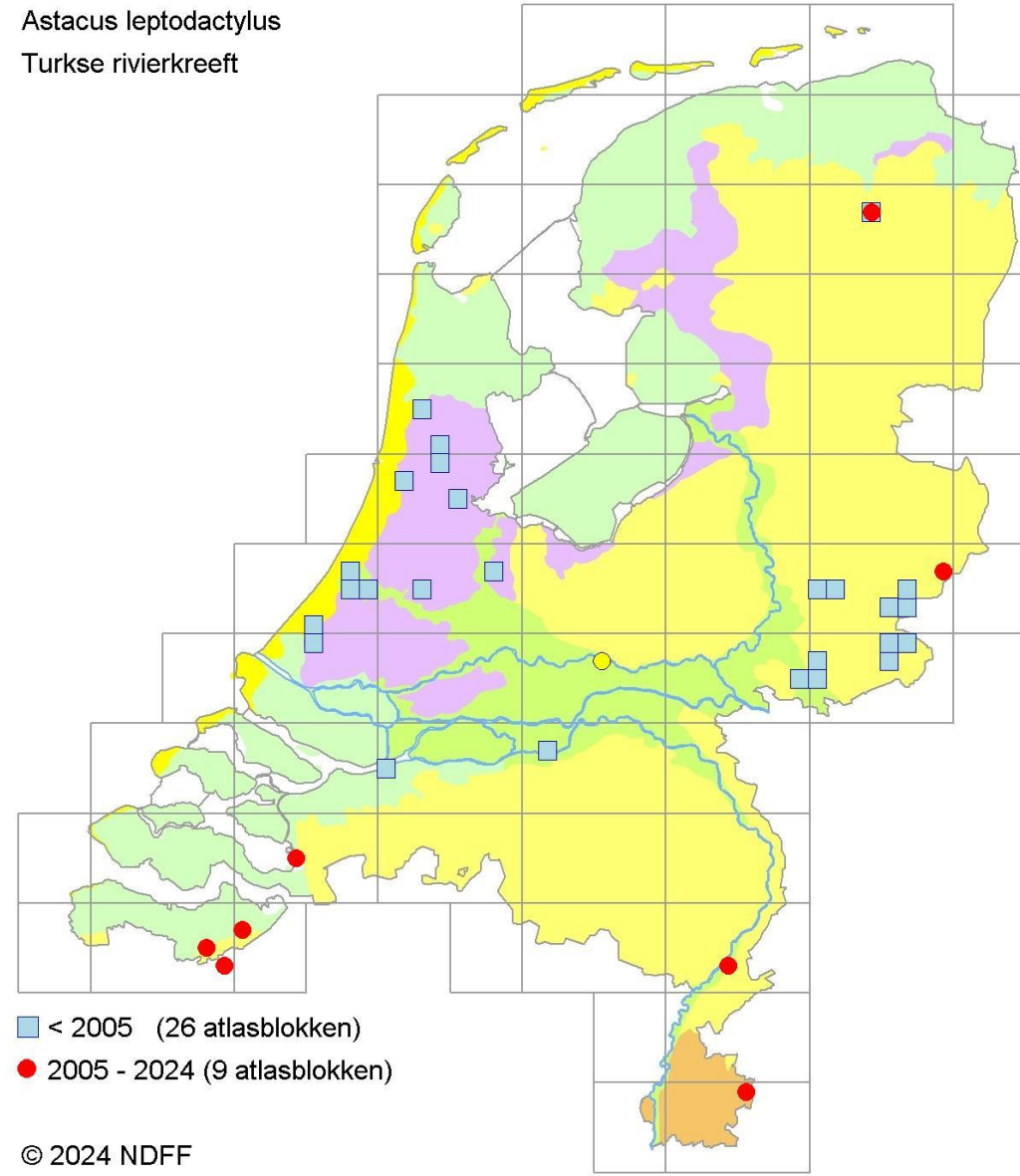
Californische rivierkreeft: Bram Koese, EIS

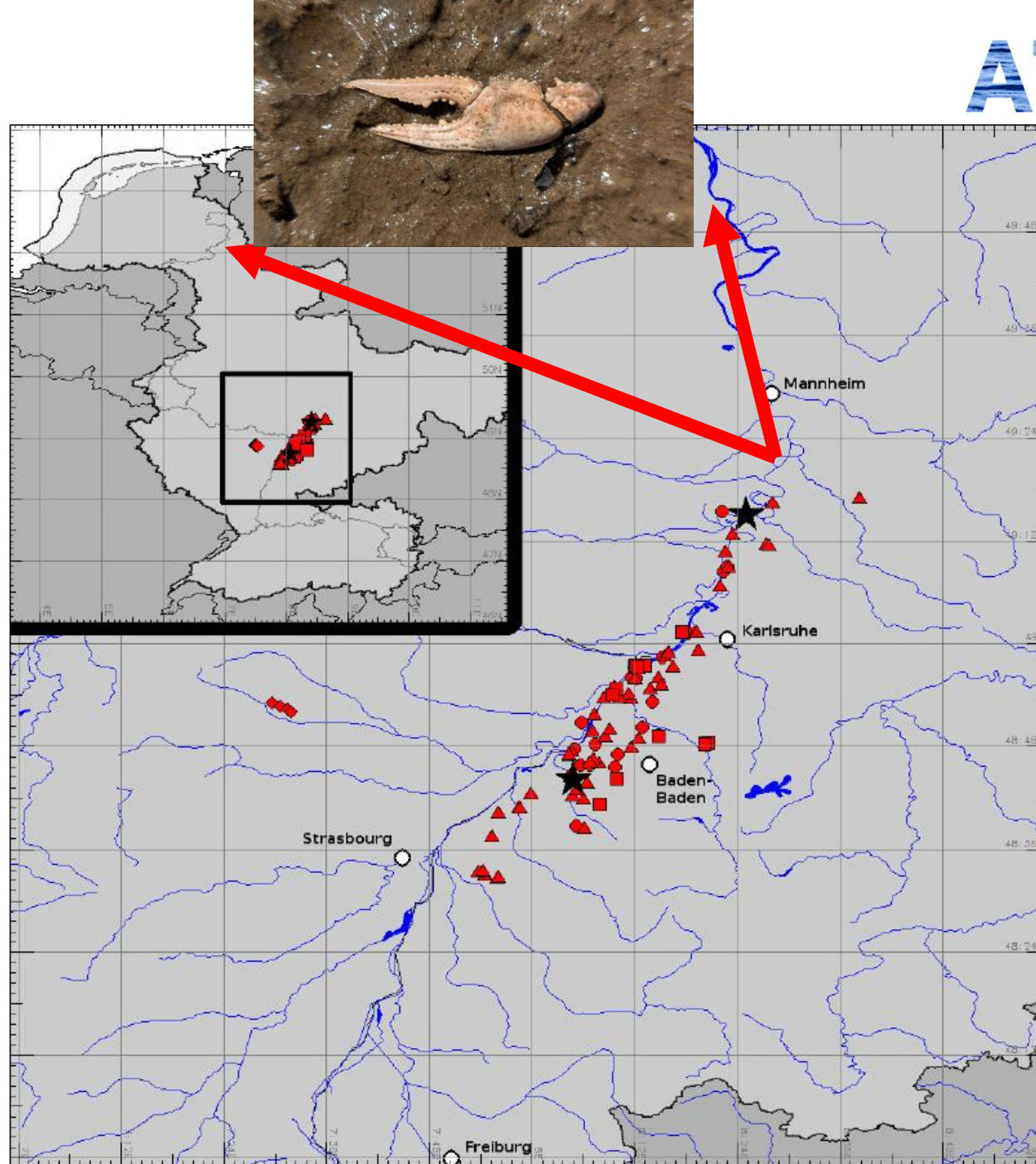
Turkse rivierkreeft: Bram Koese, EIS

Astacus leptodactylus
Turkse rivierkreeft

Calicotrivierkreeft: Bram Koese, EIS

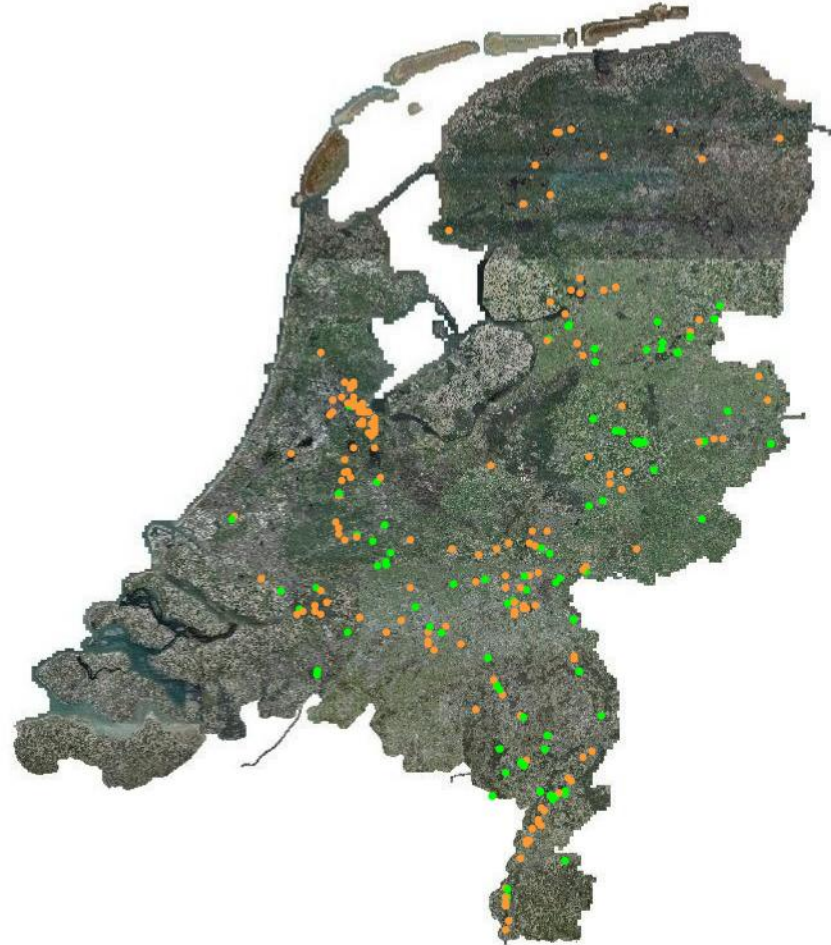

Bron: Schrimpf, 2013

Verspreidings-potentieel rode Amerikaanse rivierkreeft

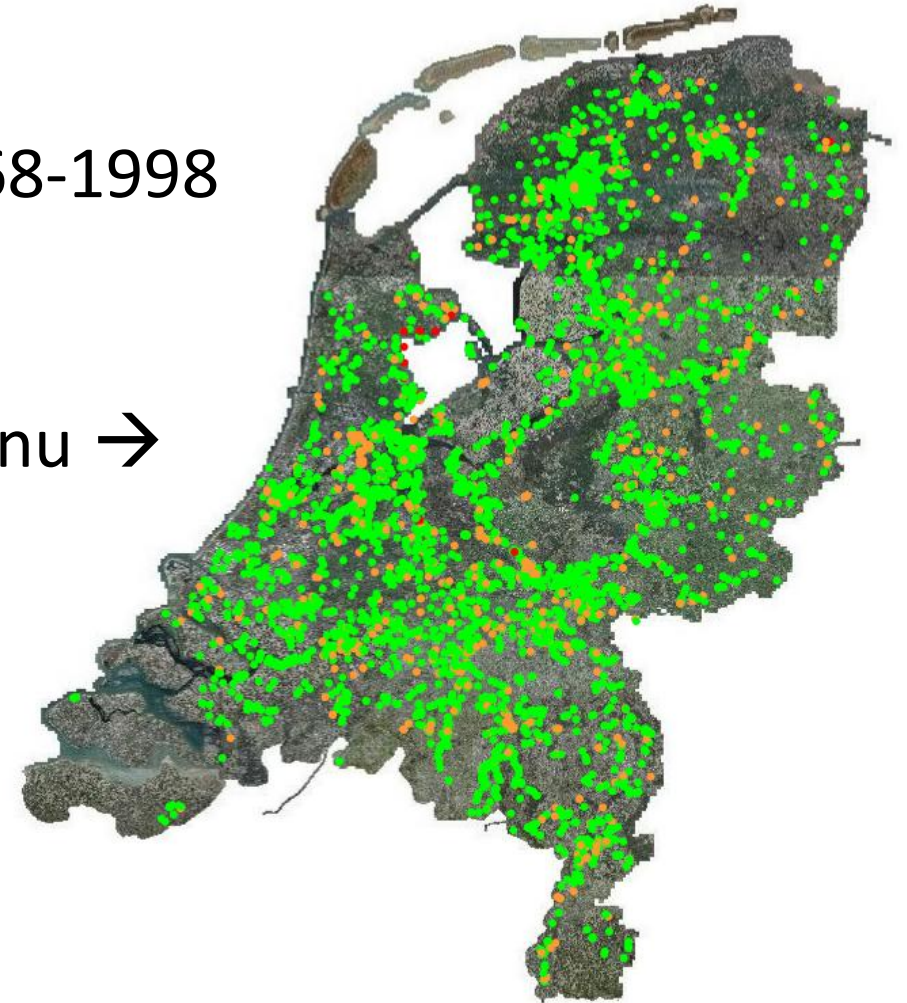

Verspreiding gevlekte Amerikaanse rivierkreeft

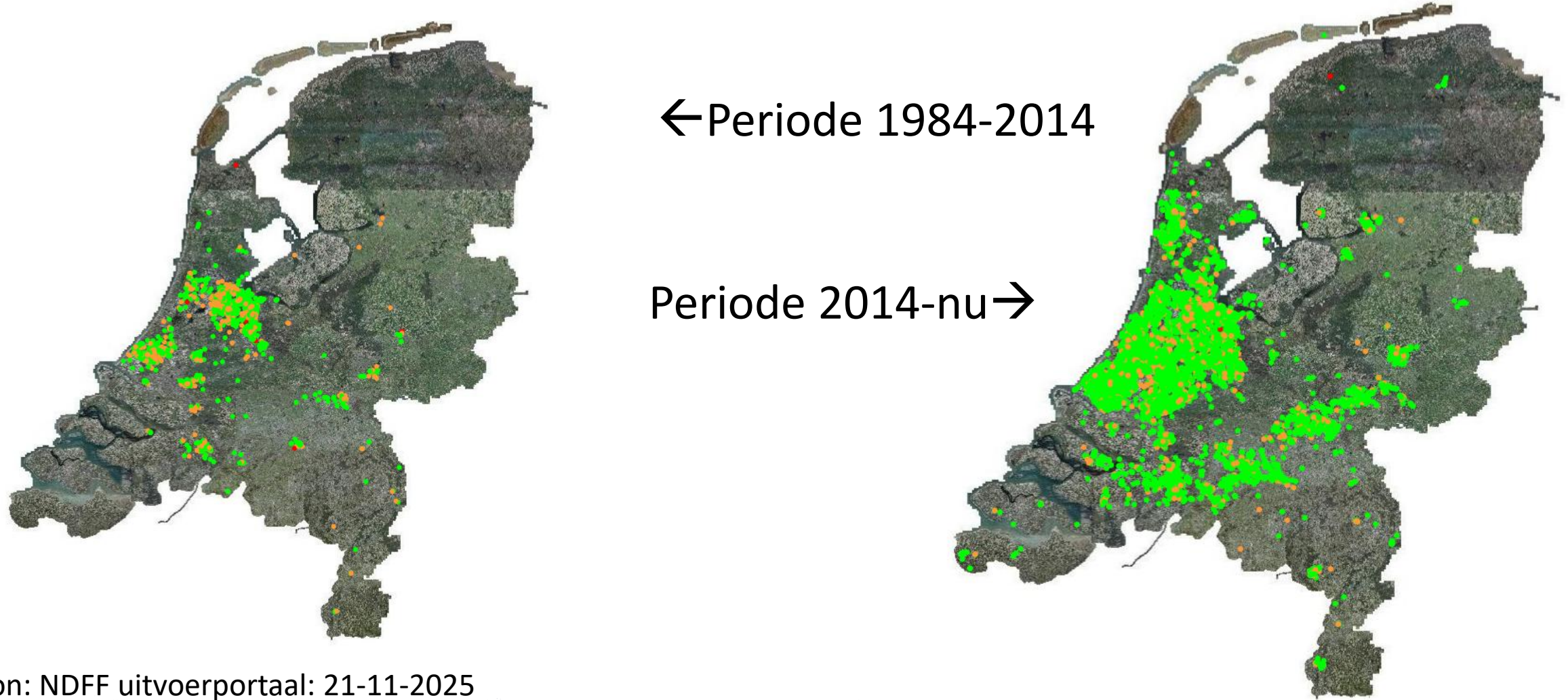
← Periode 1968-1998

Periode 1998-nu →

Bron: NDFF uitvoerportaal: 21-11-2025

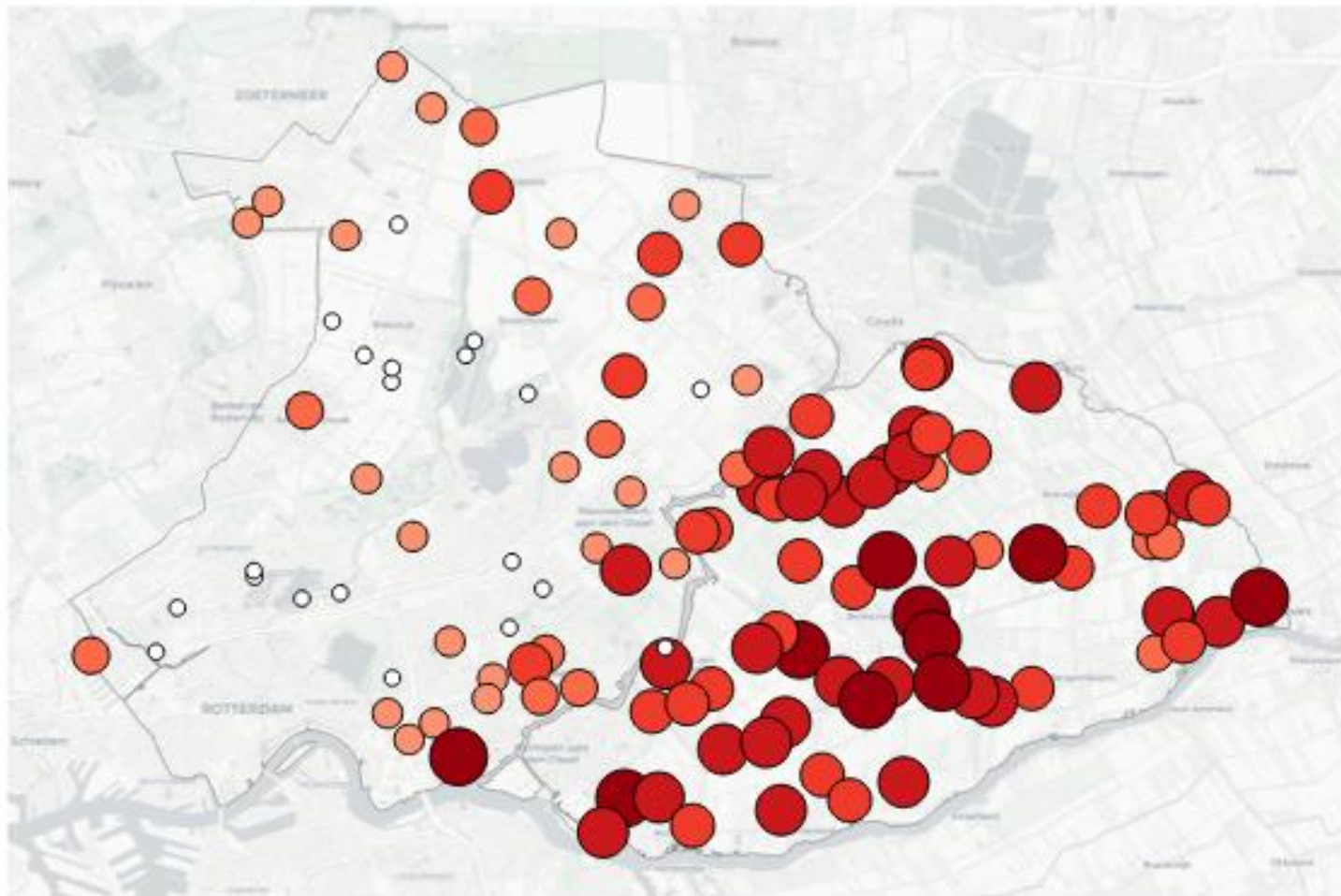
Verspreiding rode Amerikaanse rivierkreeft

Bron: NDFF uitvoerportaal: 21-11-2025

Monitoring

Aantal gevangen kreeften in 2024

*Er zijn vooral Rode Amerikaanse rivierkreeften gevangen.
Andere soorten komen slechts incidenteel voor.*

Bron: HHSK, 2024

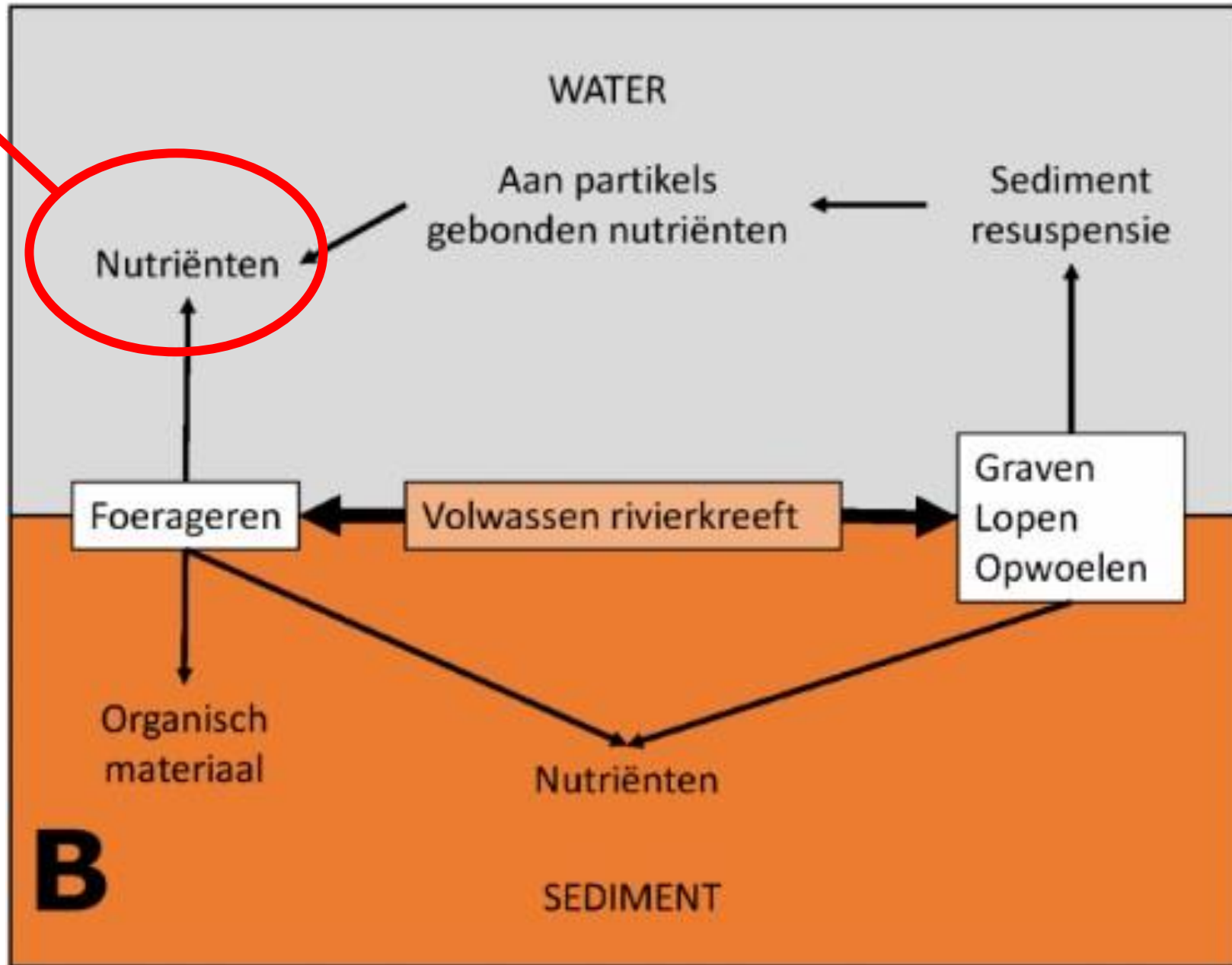
Wat is het gevolg van aanwezigheid?

Toename van vrij
beschikbaar N en P

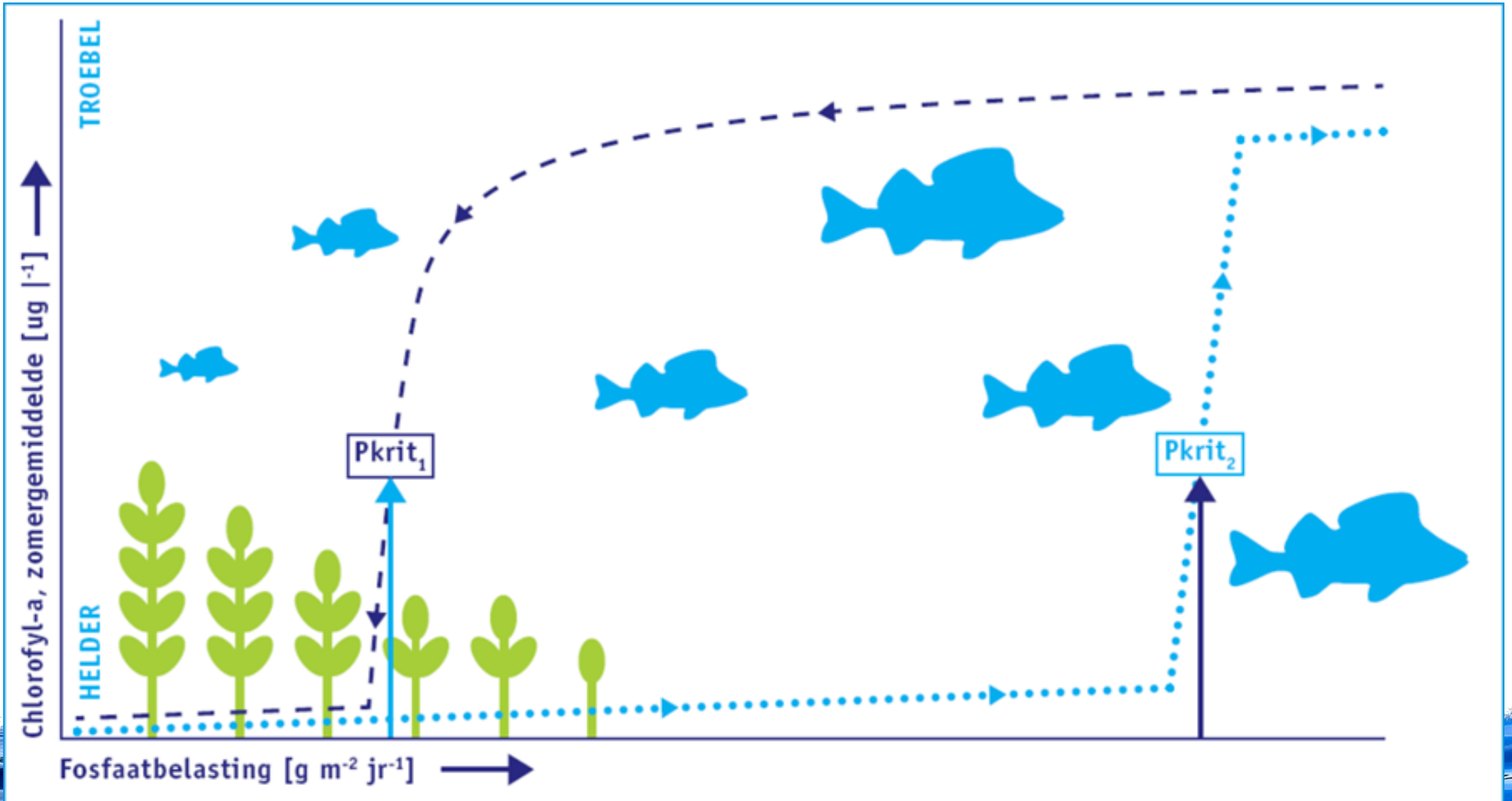
=

Eutrofiëring

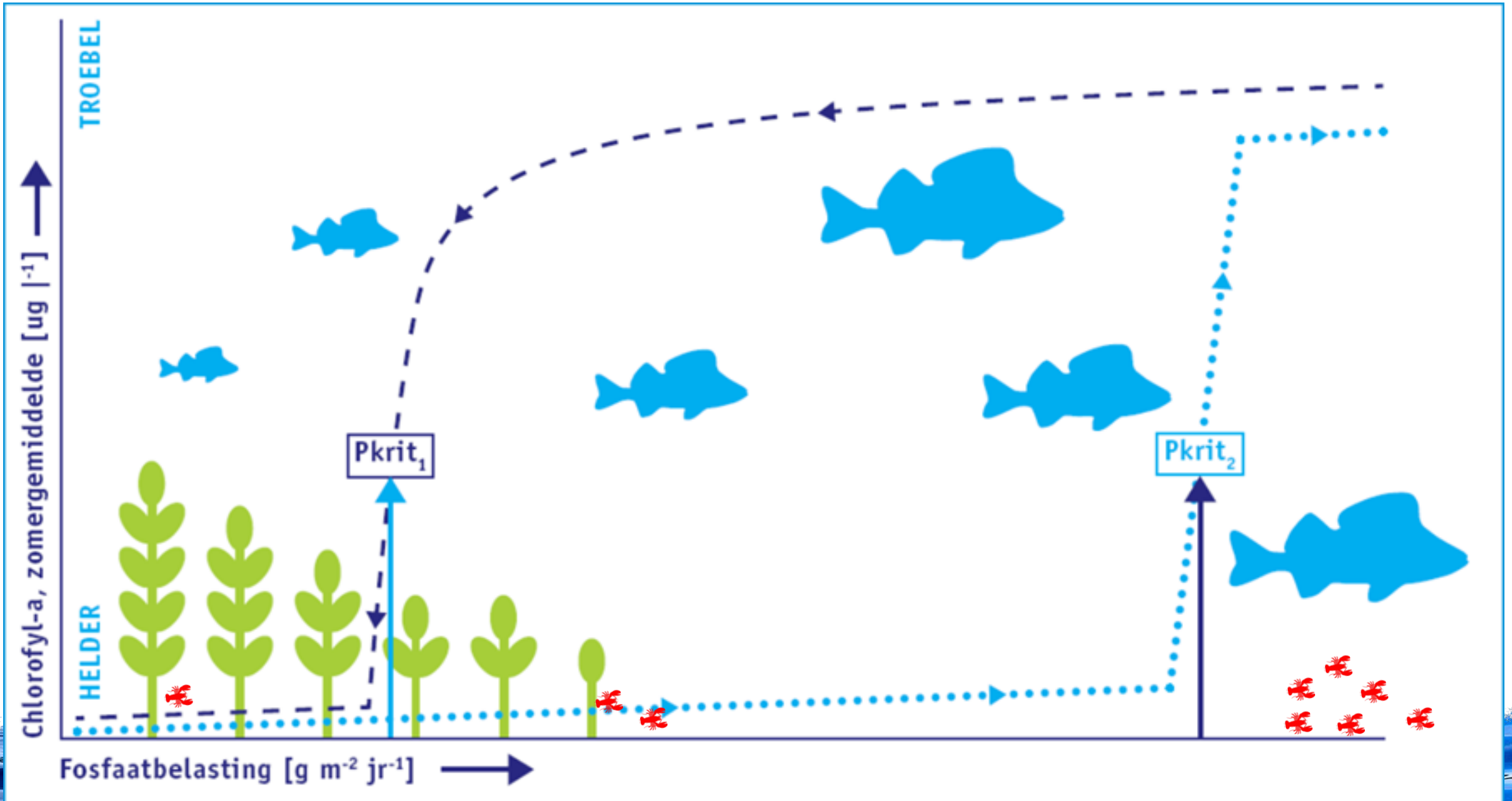

Bron: Angeler et al.,
2001

Verandering ecosysteem

Verandering ecosysteem

Basis van strategie en voortplanting rivierkreeften

Vanuit de basis:

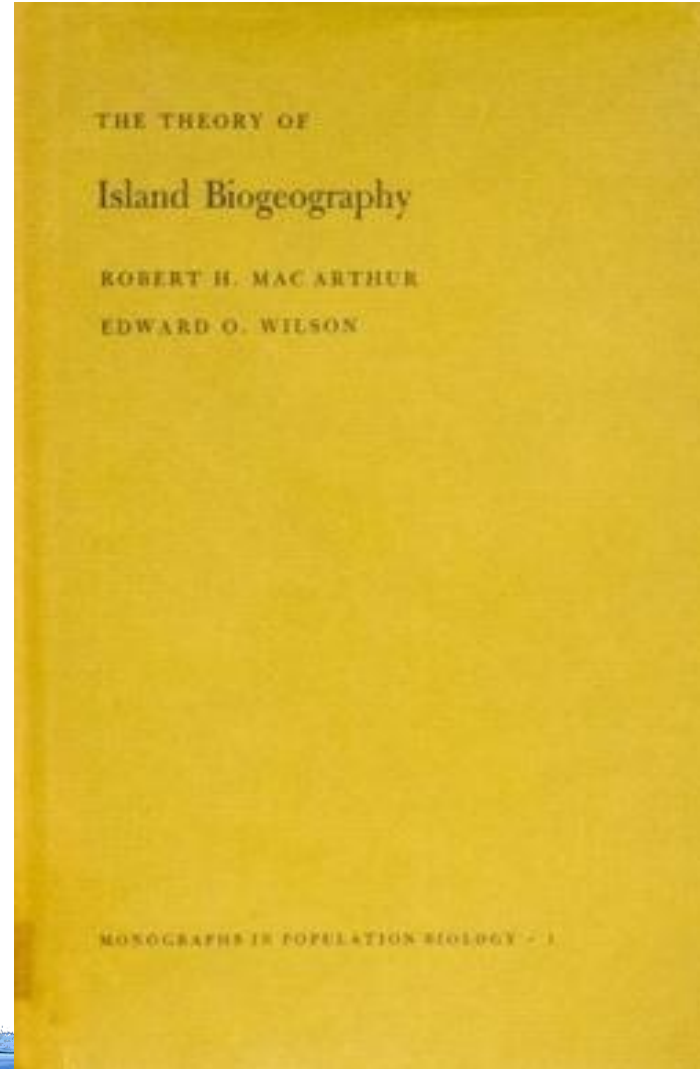

Foto: J. van Giels, 2021

Vanuit recent
onderzoek:

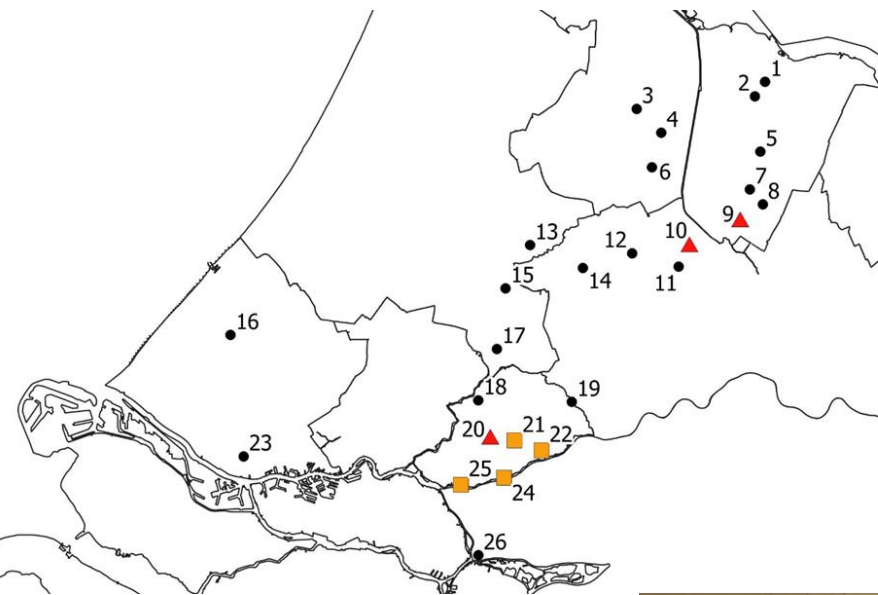

Bram Koese
Jelle Wissink
Yannick Janssen

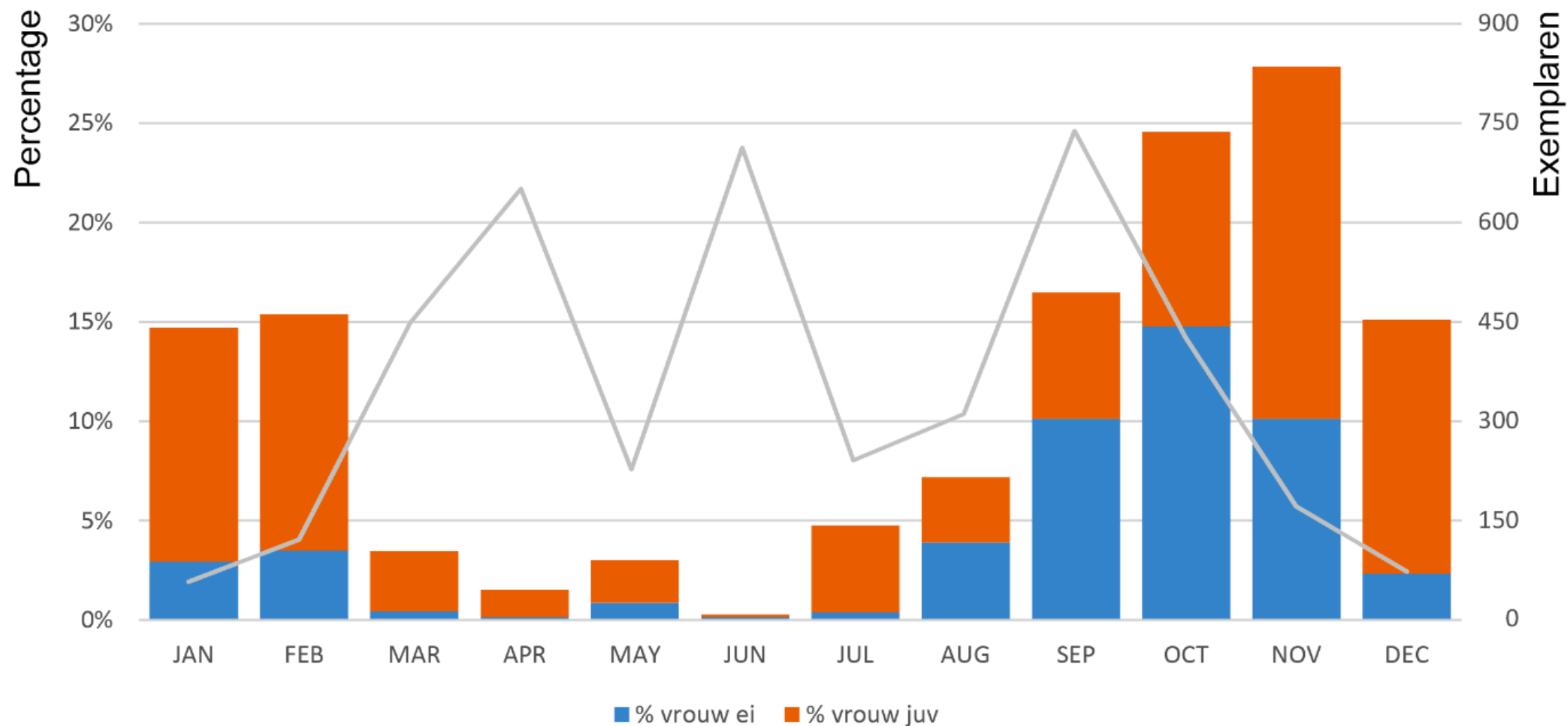

De levenscyclus van de rode en geknobbelde
Amerikaanse rivierkreeft in Nederland:
implicaties voor beheer

2025

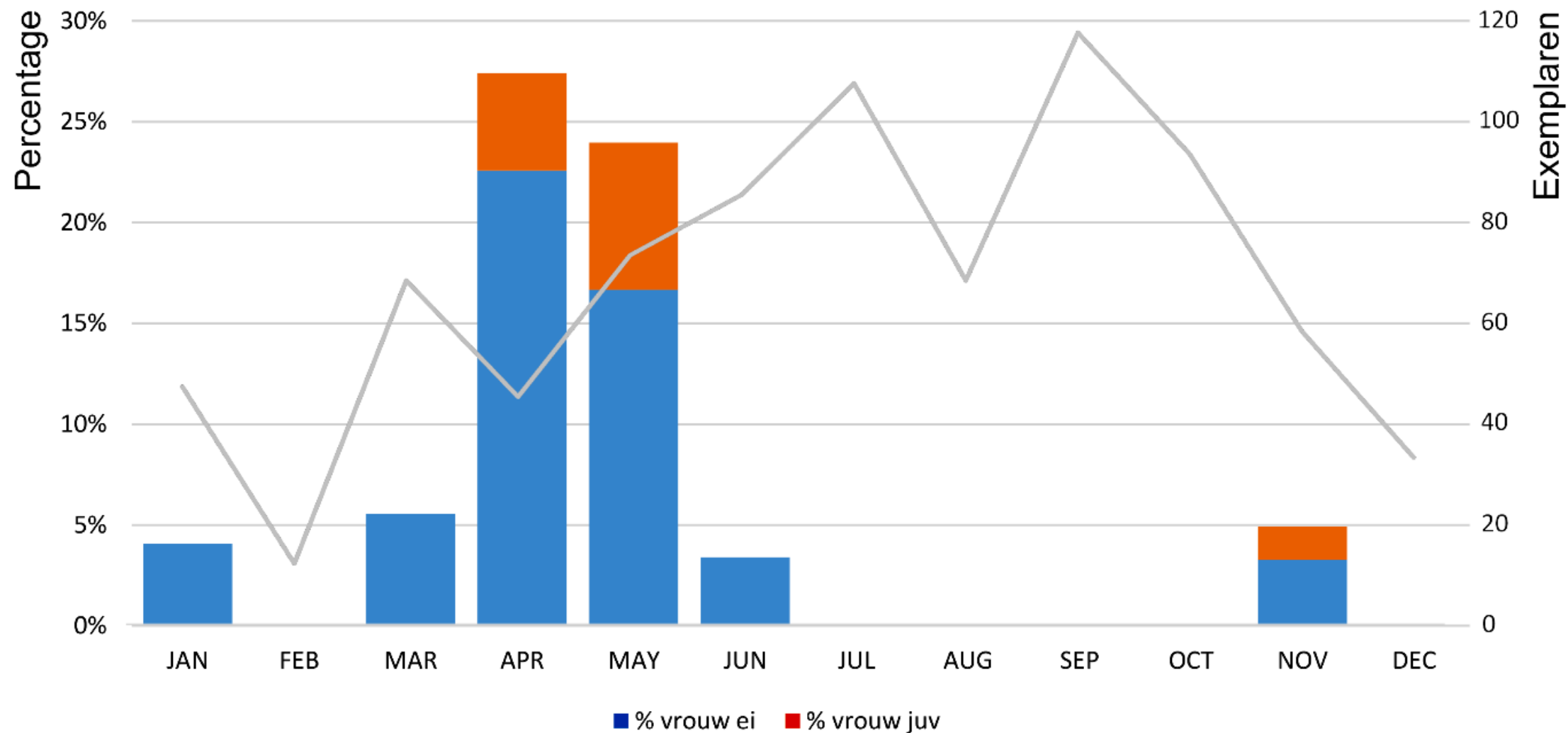

Basis van strategie en voortplanting rivierkreeften

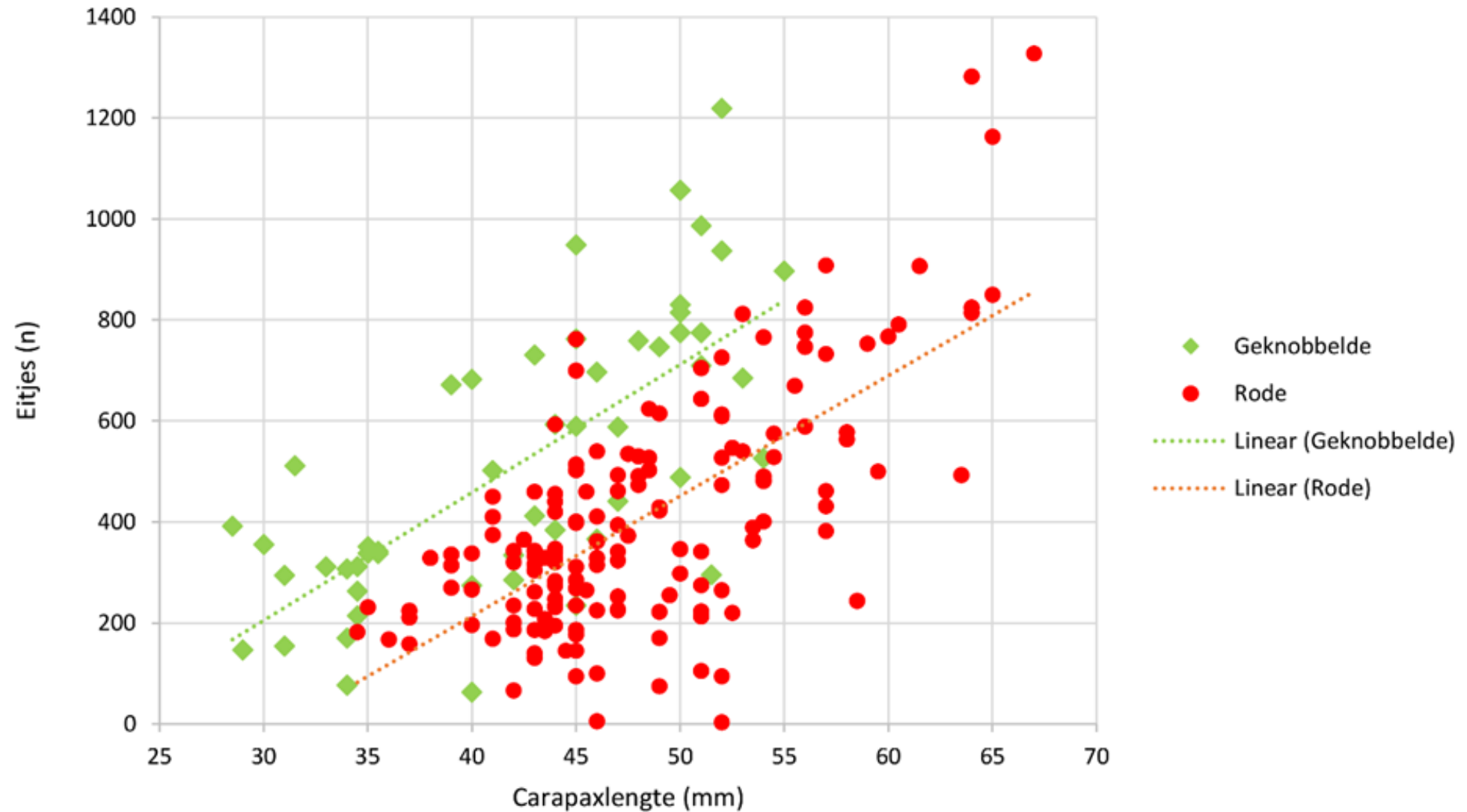
Bron: NDFF data. Waarnemingen rode Am. rivierkreeft

Basis van strategie en voortplanting rivierkreeften

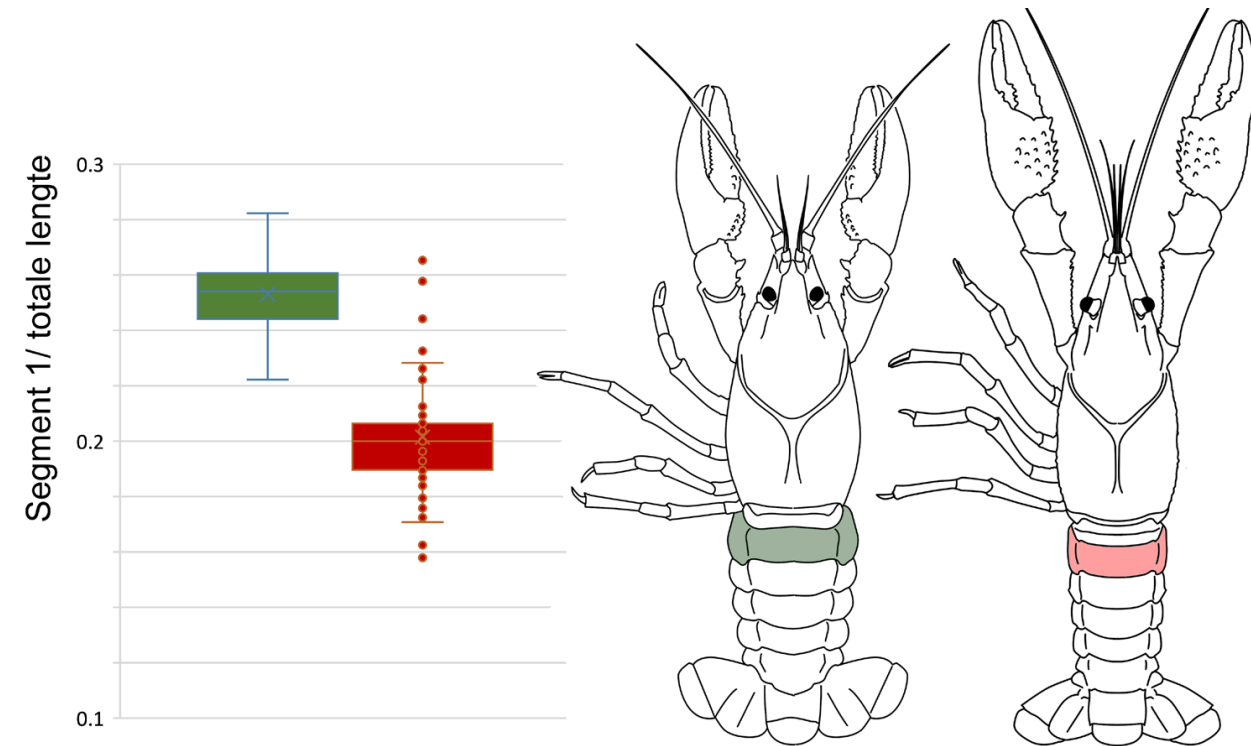
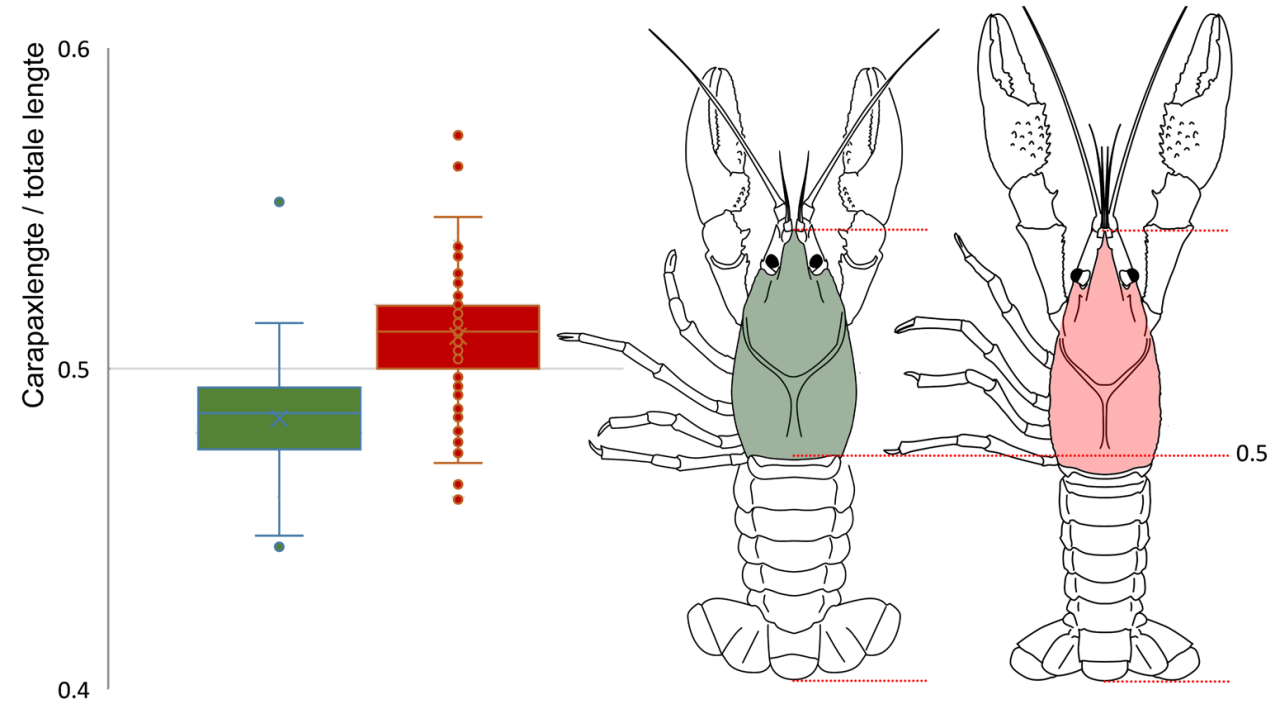

Bron: NDFF data. Waarnemingen geknobbelde Am. rivierkreeft

Lengte versus aantal eitjes

Investering in lengte of breedte?

Conclusies:

- Rode Amerikaanse rivierkreeft en geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft kennen een verschillende cyclus/strategie in Nederland
- (zeer) intensief wegvangen resulteert in kleinere dieren
- Kleinere dieren dragen minder eitjes
- Daarmee: kleine nuances maken groot verschil:
- Inzicht in populatiedynamica van belang voor beheerstrategieën → Suzanne

